

У оквиру делатности високог образовања Универзитет у Београду обавља научноистраживачку, експертско-консултантску и издавачку делатност, а може обављати и друге послове којима се привредно искоришћавају резултати научно-истраживачког рада, под условом да се тим пословима не угрожава квалитет наставе.

Овај правилник израђен је са сврхом упознавања свих факултета, института и запослених на Универзитету у Београду о правној заштити, привредном искоришћавању интелектуалних добара и о раду Центра за трансфер технологије Универзитета у Београду.

Универзитет у Београду препознаје важност доношења стратегије вредновања и управљања интелектуалном својином, па овим правилником настоји да створи услове погодне за развој проналазаштва и стваралаштва и трансфер технологије кроз примену резултата који произилазе из обављања делатности Универзитета у Београду, уз уважавање академске слободе и слободе научног рада на Универзитету у Београду.

Циљеви због којих се доноси овај правилник су следећи:

- обезбеђивање делотворног преноса знања и технологије у служби јавног интереса,
- обезбеђивање услуга наставном и другом особљу на Универзитету, као и студентима, у циљу правне заштите и привредног искоришћавања интелектуалних добара и
- промовисање правног и економског развоја земље.

На основу члана 18. Статута Универзитета у Београду ("Гласник Унверзитета у Београду", број 131/06, 140/08, 143/08, 150/09 и 160/11), Сенат Универзитета, на седници одржаној 22. септембра 2015. године, доноси

ПРАВИЛНИК О ПРАВНОЈ ЗАШТИТИ, ПРИВРЕДНОМ ИСКОРИШЋАВАЊУ ИНТЕЛЕКТУАЛНИХ ДОБАРА И О РАДУ ЦЕНТРА ЗА ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГИЈЕ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

І. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређују се рад и међусобни односи Универзитета у Београду (у даљем тексту: Универзитет), факултета и института у саставу Универзитета (у даљем тексту: чланице Универзитета) и појединаца, као и других лица у вези са истраживањем, проценом, правном заштитом и привредним искоришћавањем интелектуалних добара која настаје на Универзитету или чланици Универзитета.

Члан 2.

Поједини изрази који се користе у овом правилнику имају следеће значење:

1. Право интелектуалне својине је назив за грану права која се састоји од ауторског права и сродних права, са једне стране и права индустријске својине, са друге стране.

2. У ауторско право и сродна права убрајају се: ауторско право, право интерпретатора, право произвођача фонограма, право произвођача видеограма, право произвођача емисије, право произвођача базе података.
3. У право индустријске својине убрајају се: патентно право, право жига, право заштите ознаке географског порекла, право заштите индустријског дизајна, право заштите топографијеполупроводничких производа, право заштите биљне сорте.
4. Патент је право које се признаје за проналазак из било које области технике, који је нов, има инвентивни ниво и који је индустријски применљив.
5. Мали патент је право којим се штити нов, индустријски применљив проналазак, који има инвентивни ниво који је резултат рада који превазилази рутинско коришћење стања технике од стране стручњака, али нема инвентивни ниво који се тражи за патент. Предмет проналаска који се штити малим патетном може бити само решење које се односи на конфигурацију или конструкцију неког производа или распоред његових саставних делова.
6. Индустријски дизајн је дводимензионални или тродимензионални изглед целог производа, или његовог дела, који је одређен његовим визуелним карактеристикама, посебно линијама, контурама, бојама, обликом, текстуром и/или материјалима од којих је производ сачињен, или којима је украшен, као и њиховом комбинацијом.
7. База података је збирка засебних података, ауторских дела или других материјала уређених на систематичан или методичан начин, који су појединачно доступни електронским или другим путем. Базом података се не сматра рачунарски програм који се користи за њено стварање или рад.
8. Биљна сорта је скуп биљних индивидуа у оквиру једне ботаничке класификационе јединице најнижег ранга која се може одредити помоћу изражених карактеристика које потичу од датог генотипа или комбинације генотипова, која се може разликовати од било ког другог скупа биљних индивидуа на основу бар једне од поменутих карактеристика, и која се може сматрати хомогеном у погледу погодности да се размножава непромењена.
9. Жиг је право којим се штити ознака која у промету служи за разликовање робе односно услуга једног правног или физичког лица од исте или сличне робе односно услуга другог правног или физичког лица.
10. Ознака географског порекла је заједнички назив за име порекла и географску ознаку.

11. Име порекла је географски назив региона, земље или локалитета којим се означава производ који одатле потиче, чији су квалитет и посебна својства искључиво или битно условљени географском средином, укључујући природне и људске факторе, и чија се производња, прерада и припрема у целини одвијају на одређеном ограниченом подручју.
12. Географска ознака је ознака која идентификује одређени производ као производ пореклом са територије одређене земље, региона или локалитета са те територије, где се одређени квалитет, репутација или друге карактеристике производа суштински могу приписати његовом географском пореклу, и чија се производња и/или прерада и/или припрема одвијају на одређеном ограниченом подручју.
13. Топографија полупроводничког производа је низ повезаних слика који представља тродимензионални узорак слојева од којих је полупроводнички производ састављен и у којем свака слика приказује узорак или део узорака површине полупроводничког производа у било којој фази његове производње, без обзира на начин који је приказан или кодиран.
14. Полупроводнички производ је готов производ или међупроизвод намењен обављању електронске функције, искључиво или заједно са другим функцијама, који се састоји од слоја полупроводничког материјала и од једног или више других слојева проводног, изолационог или полупроводничког материјала, распоређених у складу са унапред утврђеним тродимензионалним узорком.
15. Интелектуално добро у смислу овог Правилника је свака творевина људског духа која је подбна или би могла бити подобана да се заштитити одређеним правом интелектуалне својине, а која је настала као резултат истраживања, научног, стручног и сваког другог деловања на Универзитету и чланицама Универзитета.

Члан 3.

Овај правилник односи се на сва Интелектуална добра настала као резултат истраживања, научног, стручног и сваког другог деловања на Универзитету и чланицама Универзитета, у којем се користе средства Универзитета и чланица Универзитета (опрема, услуге, људски потенцијал, новац, време и др.), укључујући нарочито она интелектуална добра која су настала на раду или у вези с радом на Универзитету и чланицама Универзитета.

Овим Правилником обухваћена су следећа Интелектуална добра:

- 1) проналасци подобни за заштиту патентом или малим патентом;
- 2) знање и искуство који нису подобни за заштиту патентом, малим патентом или неким другим обликом правне заштите са апсолутним дејством, али су примењиви у привредној делатности („know how”);
- 3) дизајн који је подобан за заштиту правом на индустријски дизајн;

- 4) базе података које су подобне за заштиту сродним правом произвођача база података;
- 5) рачунарски програми;
- 6) биљне сорте подобне за заштиту правом биљних сорти;
- 7) ознаке које су подобне за заштиту жигом или правом на ознаку географског порекла;
- 8) топографије полупроводничких производа подобне за заштиту правом на топографију полупроводничких производа.

Члан 4.

Овај Правилник се примењује на:

- 1) лица која су запослена на Универзитету и чланицама Универзитета у току њиховог запослења, као и по престанку њиховог запослења уколико су Интелектуална добра у складу са овим Правилником настала у време њиховог запослења;
- 2) студенате који раде на истраживачким пројектима Универзитета и чланицама Универзитета;
- 3) друга лица која се баве истраживањем на Универзитету и чланицама Универзитета;
- 4) лица која су по основу уговора ангажована од стране Универзитета и чланицама Универзитета

II. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И НАДЛЕЖНОСТИ ЦЕНТРА ЗА ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГИЈЕ

Члан 5.

Центар за трансфер технологије (у даљем тексту: Центар) је организациона јединица Универзитета и основан је ради идентификације, правне заштите и привредног искоришћавања Интелектуалних добара.

Центар обавља послове утврђене Одлуком Савета Универзитета о оснивању Центра у складу са добром међународном праксом.

Задаци центра су:

- идентификација и правна заштита Интелектуалних добара,
- унапређење могућности за делотворну примену научно-истраживачких резултата Универзитета у циљу развоја привреде и друштва,
- подстицање различитих облика трансфера знања између Универзитета и привреде,
- пружање различитих облика подршке приликом привредног искоришћавања нових технологија и иновација,
- преузимање медијаторске улоге у повезивању више релевантних субјеката, стварању мрежа и сарадње у циљу интензивнијег трансфера технологија,

- јачање свести о потреби правне заштите и привредног искоришћавања Интелектуалних добара на Универзитету,
- експертиза и подршка у изради технолошких и економских студија изводљивости,
- помоћ у стварању нових иновационих центара и пословно технолошких паркова које оснива Универзитет и факултети у саставу универзитета.

Радам Центра управља директор Центра који је за свој рад одговоран ректору Универзитета и проректору за науку.

Стручне и административно-техничке послове за потребе Центра обавља Стручна служба Универзитета.

Центар има свој знак. Сенат Универзитета доноси одлуку о изгледу и о употреби знака Центра.

III. НАДЛЕЖНА ТЕЛА И ПОСТУПАК ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ И ПРОЦЕНЕ

Комисија

Члан 6.

Универзитет оснива Комисију за трансфер технологије (у даљем тексту: Комисија) као саветодавно тело са : задатком припремања мишљења о правној заштити и привредном искоришћавању Интелектуалних добара (у даљем тексту: Мишљење);

Комисија има три члана и то:

- Представника чланице Универзитета на коме је настало Интелектуално добро, кога предлаже декан релевантног факултета, односно директор института у сагласности са проналазачем, односно представником проналазача,

- Представника Универзитета који има посебна знања и искуства у научном, односно инжењерском подручју коме припада Интелектуално добро, кога предлаже проректор за науку Универзитета

- Представника Центра, кога предлаже директор Центра

Чланове комисије именује ректор Универзитета.

Члан Комисије дужан је да пријави постојање сваке околности која може бити разлог сукоба интереса у односу на предмет пријаве или њеног подносиоца, као и да потпише изјаву о непостојању сукоба интереса. У случају постојања сукоба интереса ректор именује, као замену, новог члана у том поступку.

Проректор за науку именује председника Комисије.

Поступак

Члан 7.

Чланица Универзитета подноси Центру образац за откривање Интелектуалног добра (у даљем тексту „Образац“).

Лице одређено од стране Чланице Универзитета из става 1. овог члана обезбеђује Центру све неопходне информације у вези са новонасталим Интелектуалним добром и околностима у којима је оно настало.

Ако Интелектуално добро није довољно описано у Обрасцу, Центар одређује додатни рок за уређивање Обрасца.

Ако ни у додатном року подносилац не уреди Образац, Центар може ректору Универзитета да предложи прекид даљег поступка. Одлуку о прекиду даљег поступка ректор доноси у року од 10 дана од дана када је Центар предложио прекид даљег поступања.

Члан 7а.

Чланице Универзитета у поступку привредног искоришћавања, Интелектуално добро, које је предмет привредног искоришћавања прво пријављују Центру, на начин предвиђен овим Правилником или организационој јединици у саставу те Чланице Универзитета која је статутом или другим правним актима те Чланице Универзитета овлашћена за послове привредног искоришћавања Интелектуалних добара на начин предвиђен тим правним актом. Уколико Центар, на начин предвиђен овим Правилником и напред наведена организациона јединица, на начин предвиђен правним актом који регулише поступак рада те организационе јединице не предузму радње у поступку привредног искоришћавања Интелектуалног добра, Чланица Универзитета може ући у поступак привредног искоришћавања Интелектуалног добра са јавном и/или приватном институцијом или организацијом ван оквира Универзитета.

Члан 8.

По пријему Обрасца из члана 7, а након процене могућности правне заштите и комерцијалног потенцијала Интелектуалног добра, Центар у року од 30 дана доставља Комисији Извештај о процени и даљем поступању са Интелектуалним добром (у даљем тексту: Извештај)

Овај рок се, уз сагласност лица из члана 7. став 1. овог Правилника може продужити за највише 30 дана, о чему се од Лица из члана 7. став 1. овог Правилника мора затражити сагласност најмање 5 дана пре истека предвиђеног рока од 30 дана.

Уколико у року од 60 дана од дана пријема Обрасца, Центар не поднесе Извештај Комисији, подносилац Обрасца може слободно да располаже Интелектуалним добром.

Извештај садржи:

- облик правне заштите који би требало применити на Интелектуално добро и на ком подручју;
- податак о потенцијалним партнерима у току заштите права интелектуалне својине и привредног искоришћавања;
- предлог о начину спровођења даљег поступка привредног искоришћавања (путем оснивања новог привредног друштва, закључивањем уговора о лиценци или на неки други начин),

На основу Извештаја Центра Комисија је дужна да у року од 10 дана од дана пријема Извештаја изради и достави ректору Универзитета Мишљење. Ако је реч о изузетно сложеном Интелектуалном добру, рок се може продужити за још 5 дана.

Обављајући задатке обухваћене овим Правилником Универзитет може ангажовати спољне сараднике.

Члан 9.

Ректор доноси одлуку о даљем поступању са Интелектуалним добром. Одлука ректора се без одлагања доставља подносиоцу Обрасца и Центру.

Уговор

Члан 10.

Уколико Универзитет донесе одлуку да предузима даље активности у циљу заштите права интелектуалне својине и привредног искоришћавања Интелектуалног добра, предлаже Лицу из члана 7. став 1. овог Правилника закључење уговора којим се преноси право интелектуалне својине које је већ регистровано или које се налази у поступку регистрације, као и право на подношење пријаве за регистрацију права интелектуалне својине, када поступак заштите Интелектуалног добра још увек није покренут(у даљем тексту: Уговор). Стручне послове у вези са овим Уговорима обавља Центар.

Пре ступања у уговорни однос потребно је да лице из члана 7. став 1. овог Правилника достави неопходне доказе да је овлашћено да располаже Интелектуалним добром које је предмет Уговора (уговори, патентна пријава, итд.).

Ако овај Уговор није закључен, ректор доноси решење о обустављању поступка поводом Интелектуалног добра.

Члан 11.

У току поступка правне заштите и привредног искоришћавања Интелектуалног добра Универзитет може раскинути Уговор ако утврди да је даље поступање неоправдано или нецелисходно из економских или из других разлога.

У случају раскида Уговора лице из члана 7. став 1. овог Правилника може слободно располагати Интелектуалним добром.

IV. ТРОШКОВИ И ПРИХОДИ

Трошкови

Члан 12.

Трошкове правне заштите и привредног искоришћавања Интелектуалног добра може сносити:

- 1) Универзитет,

- 2) Чланица или чланице Универзитета,
- 3) заједно Универзитет и чланица или чланице Универзитета,
- 4) трећа страна са којим Универзитет склопи уговор,
- 5) заједно Универзитет и трећа страна са којом Универзитет склапа уговор.

Одлуку о сношењу трошкова доноси ректор.

Приходи

Члан 13.

Приход, у смислу овог правилника, чине сви приходи остварени у вези са привредним искоришћавањем Интелектуалног добра.

Добит, у смислу овог правилника, чини приход из става 1. овог члана умањен за:

- сва пореска и друга слична давања;
- директне трошкове настале у вези са поступком правне заштите (регистрација, трошкови правног заступања, трошкови превода и др.);
- директне трошкове у вези с привредним искоришћавањем предмета правне заштите (консултантски трошкови, трошкови преговарања и закључења уговора, трошкови оснивања привредних друштава, и др.);
- административни трошкови Универзитета у фиксном износу од 5 % укупног прихода.

Расподела добити између Универзитета, чланица Универзитета и трећих лица се уређује појединачним уговором.

Удео који након расподеле добити припадне Универзитету намењен је за подстицање истраживачког и стручног рада на Универзитету, промоцију таквог рада, као и за правну заштиту и привредно искоришћавање његових резултата, што укључује и трошкове рада Центра.

V. ФОНД ЗА ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГИЈЕ

Члан 14.

Универзитет је основао Фонд за трансфер технологије (у даљем таексту: „Фонд“) у циљу подстицања иновативне делатности, правне заштите и комерцијализације научних достигнућа.

Кроз овај Фонд, Универзитет ће настојати да обезбеди да добре идеје буду развијене до фазе када се могу успешно реализовати оснивањем нових компанија или лиценцирањем технологије постојећим.

Део средстава из члана 13. став 3. овог Правилника, остварених привредним искоришћавањем Интелектуалног добра Универзитета у висини од 80 % распоређује се у Фонд.

Универзитет подстиче све своје чланице да и у случајевима у којима су самостално вршиле правну заштиту и комерцијализацију интелектуалне својине део прихода од привредног искоришћавања интелектуалне својине у износу од 5 % усмере у Фонд, зарад постизања циљева наведених у ставу 1. и 2. овог члана.

Фонд пружа могућност успешним и друштвено одговорним компанијама да кроз донаторску активност дају подршку иновацијама у Србији, развоју науке и учвршћивању њених спона са привредом.

У Фонд се могу уплатити и средства из других извора.

Члан 15.

Средства Фонда намењена су за:

- све трошкове спровођења правне заштите интелектуалних добара из члана 3. овог Правилника;
- трошкове регистрационих такси;
- подстицање иновативне делатности и сл.

VI. ЧУВАЊЕ ПОСЛОВНЕ ТАЈНЕ

Члан 16.

Лица која на било који начин учествују у пословима уређеним овим Правилником дужна су као пословну тајну да чувају све податке о Интелектуалном добру, као и све друге податке које сазнају у току поступка идентификације, процене, правне заштите и привредног искоришћавања Интелектуалног добра.

Универзитет је дужан да осигура да сви који учествују у пословима уређеним овим Правилником доставе потписану изјаву о чувању пословне тајне.

Сва лица која учествују у стварању Интелектуалног добра, као и друга лица која по природи ствари или посла могу сазнати информације у вези са Интелектуалним добром, дужна су да чувају као пословну тајну све Информације везане за Интелектуално добро, како пре подношења Обрасца, тако и током целог поступка заштите и привредног искоришћавања Интелектуалног добра.

У случајевима обуставе поступка заштите и привредног искоришћавања Интелектуалног добра из члана 8. став 3. члана 10. став 3. и члана 11. овог Правилника лица из става 3. овог члана ослобађају се обавезе чувања пословне тајне.

VII. ВОЂЕЊЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

Члан 17.

Центар води евиденцију о интелектуалним добрима Универзитета на одговарајућем обрасцу. Саставни део евиденције је:

- Образац
  - Уговор
  - Извештај Центра
  - Мишљење Комисије
  - Одлука ректора
  - пријаве за правну заштиту Интелектуалних добара пуномоћја издата заступницима пред органом надлежним за послове заштите интелектуалне својине и/или адвокатима
  - остала релевантна документација која се односи на интелектуалну својину Универзитета.
- Евиденција се чува трајно.

VIII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 18.

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о правној заштити, привредном искоришћавању интелектуалних добара и о раду Центра за трансфер технологије Универзитета у Београду ("Гласник Универзитета у Београду" број [унети број])

Члан 19.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Гласнику Универзитета у Београду".

ПРЕДСЕДНИК СЕНАТА

Ректор

Проф. др Владимир Бумбаширевић